

آغاز فلسفه در جهان اسلام

از نظر تاریخی حیات عقلی بر حیات علمی و فلسفی مقدم است ولی این سه وقتی پدید بیایند بر یکدیگر تأثیر متقابل دارند و همدیگر را تقویت می‌کنند.

حیات عقلی جامعه ← حیات علمی و فلسفی ← ظهور فیلسوفان برجسته

نکته: حیات فلسفی با ترجمه آثار اولین فیلسوف مشهور مسلمان، «ابویوسف یعقوب بن اسحاق کندی» که حدود ۲۷۰ کتاب و رساله دارد، آغاز شد.

زمینه های رشد فلسفه در جهان اسلام

۱- زمینه سازی ایجاد حیات عقلی از سوی دین

روش های ایجاد زمینه سازی

۱- تکریم عقل و علم و عالم

۲- طرح مباحث عقلی به شیوه های استدلالی

۳- مذمت جهل

۴- توصیه به یادگیری از اقوام، ملل مختلف و دیگران

۲- ظهور متکلمان در میان مسلمانان در قرن اول هجری (گسترش مباحث اعتقادی)

متکلمان دانشمندانی بودند که با روش استدلال و منطق از اعتقادات دینی بحث می‌کردند.

۳- شکل گیری نهضت ترجمه از قرن دوم هجری

سبب آشنایی مسلمان با آرای فیلسوفان یونان (مخصوصاً ارسطو) شد.

نتیجه فلسفی نهضت ترجمه = تأسیس یک نظام فلسفی جدید (فلسفه اسلامی) شامل:

آرای افلاطون

آرای ارسطو (بیشتر از افلاطون)

آرای جدید و نوآوری های فلسفی

حکمت مشاء

فارابی و ابن سینا بزرگ ترین حکیمان مشائی بودند.

سرشت فلسفه اسلامی کاملاً استدلالی بود.

حکمت مشاء متکی بر آرای ارسطو بود.

به قیاس برهانی توجه داشت. ← و همچنین فلسفه اسلامی، صورت استدلالی قوی به خود گرفت.

این شیوه تفکر فلسفی به خاطر مؤسس اول آن، ارسطو، به حکمت مشاء معروف شد.

فارابی (معلم ثانی)

مؤسس حکمت مشاء بود.

نظریه پرداز فلسفه سیاسی بود. ← نزدیک به دیدگاه افلاطون

فارابی علاوه بر فلسفه، در حقوق، نجوم و سیاست سرآمد روزگارش بود.

در پزشکی به درجه استادی رسید.

برخی از آثار:

الجمع بین رأی الحکیمین (جمع میان نظرات دو حکیم) ← نقاط مشترک افلاطون و ارسطو

اغراض ارسطو فی کتاب مابعدالطبیعه ← شرح نظرات ارسطو و آشکار کردن نکات پیچیده آن و راهنمای ابن سینا در کتاب

مابعدالطبیعه ارسطو

فلسفه سیاسی فارابی

— مدینه فاضله: جامعه ای که مردم آن به اموری مشغول و به فضائلی آراسته اند که مدینه را به سوی سعادت می برد.

— او معتقد است انسان مدنی بالطبع است و سعادت او در گرو زندگی اجتماعی است.

— هدف اصلی جامعه و مدینه از دیدگاه فارابی = سعادت در دنیا و آخرت

— جامعه نیاز به یک رئیس آگاه به **حقایق** (به وسیله اتصال دائم به ملک وحی (بالاترین درجه تفکر)) دارد تا جامعه را به سعادت برساند.

— در نتیجه، رئیس مدینه فاضله باید پیامبر یا جانشینان او باشند.

— ویژگی های رئیس مدینه فاضله

— دارای روح بزرگ و سرشتی عالی

— رسیدن به عالی ترین درجات تعقل

— دریافت و درک احکام و شرایع: در نتیجه رهبر جامعه کسی جز پیامبر خدا نیست.

— مدینه جاهله

— مهم ترین تفاوت مدینه جاهله با مدینه فاضله، **هدف آن** است.

— هدف مدینه جاهله = فقط سلامت جسم و فراوانی لذت ها

— مردم مدینه جاهله گمان می کنند اگر به چنین لذت هایی برسند، سعادتمند شده اند و اگر نرسند، بدبخت اند.